

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ

Αθήνα, 18.6.2026

Οι θέσεις του Συνδέσμου Εταιριών Φωτοβολταϊκών επί του σχεδίου Ειδικού Χωροταξικού για τις ΑΠΕ

Ο Σύνδεσμος Εταιριών Φωτοβολταϊκών επικροτεί την υιοθέτηση ενός νέου Χωροταξικού για τις ΑΠΕ προς αντικατάσταση του παλιού Χωροταξικού του 2008. Πιστεύουμε ότι οι κανόνες προστασίας της φύσης πρέπει να είναι αυστηροί και σεβαστοί από όλους.

Έτσι για παράδειγμα, συμφωνούμε με τις περισσότερες απαγορεύσεις, καθώς και με μια καινούργια απαγόρευση των φωτοβολταϊκών στις Περιοχές Άνευ Δρόμων που καθορίζονται με αποφάσεις του ΥΠΕΝ (απάτητα βουνά). Ενώ μια τέτοια ρύθμιση έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη των αιολικών, καθώς τους στερεί περιοχές με υψηλό αιολικό δυναμικό, δεν ισχύει το ίδιο για τα φωτοβολταϊκά αφού οι διαφορές στην προσπίπτουσα ακτινοβολία δεν είναι σημαντικές. Ομοίως για τα έργα εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας ισχύος μεγαλύτερης των 100 MW συμφωνούμε να χωροθετούνται σε επαρκή απόσταση από οικιστικές δραστηριότητες.

Βρίσκουμε επίσης θετική την ασφάλεια δικαίου που παρέχει η προτεινόμενη ΚΥΑ προστατεύοντας όσα έργα έχουν χωροθετηθεί με τους ισχύοντες κανόνες και έχουν εξασφαλίσει την περιβαλλοντική αδειοδότηση ή έχουν λάβει έγκριση τυπικής πληρότητας για φάκελο ΜΠΕ έως 20 Μαΐου 2026.

Οι νέοι κανόνες πρέπει να συμφωνούν με την κοινή λογική, τις επιταγές της επιστήμης, την Κοινοτική νομοθεσία και να μην αντιστρατεύονται άλλους περιβαλλοντικούς στόχους, οι οποίοι μάλιστα έχουν θεσμοθετηθεί και θεωρούν την ανάπτυξη των ΑΠΕ ως “περιβαλλοντική προτεραιότητα υψίστης σημασίας” (ν.5299/2026) και “υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος” (Οδηγία 2023/2413), για τον απλό λόγο ότι οι ΑΠΕ έχουν την πιο σημαντική συμβολή στην προστασία του κλίματος.

Στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών, κάποιες οριζόντιες απαγορεύσεις έχουμε την εντύπωση πως μπήκαν για να δικαιολογήσουν αντίστοιχες ή και αυστηρότερες απαγορεύσεις σε άλλες τεχνολογίες (π.χ. αιολικά). Το ΥΠΕΝ έβαλε λοιπόν και κάποιες μη ορθολογικές και τεκμηριωμένες οριζόντιες απαγορεύσεις στα φωτοβολταϊκά για να κατευνάσει τους αντιδρώντες στις ΑΠΕ και για να μη κατηγορηθεί ότι πλήττει ορισμένες μόνο τεχνολογίες και σε άλλες χαρίζεται. Όπως λέει και ο θυμόσοφος λαός “ανάμεσα στα ξερά καίγονται και τα χλωρά”.

Τα σημεία που πιστεύουμε ότι χρήζουν αναθεώρησης αφορούν κυρίως στις οριζόντιες απαγορεύσεις φωτοβολταϊκών στο σύνολο των περιοχών Natura και σε δασικές εκτάσεις.

Παρακάτω τα σχόλιά μας ανά άρθρο.

Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 3)

Ενώ δεν υπάγονται στις διατάξεις της σχετικής ΚΥΑ όλοι οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που εξαιρούνται από την υποχρέωση έκδοσης Αδείας Παραγωγής ή Βεβαίωσης Παραγωγού ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων, **μοναδική εξαίρεση αποτελούν τα φωτοβολταϊκά**, σε αντίθεση με το Χωροταξικό του 2008 που η μη υπαγωγή της κατηγορίας αυτής αφορούσε όλες τις τεχνολογίες.

Στην παρ.3 αναγράφεται πως δεν υπάγονται στις διατάξεις της ΚΥΑ: *“οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που χαρακτηρίζονται ως μη οχλούσες εγκαταστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 2 της υπ’ αριθμ. 3137/191/Φ.15/2012 κοινής υπουργικής απόφασης (Β’ 1048), με εξαίρεση τα ΜΥΗΕ”*.

Σύμφωνα όμως με το άρθρο 2 της υπ’ αριθμ. 3137/191/Φ.15/2012 κοινής υπουργικής απόφασης (Β’ 1048), *“όπου στις πολεοδομικές ή άλλες διατάξεις αναφέρεται ο όρος “μη οχλούσες εγκαταστάσεις” νοείται ότι αυτές υπάγονται στην κατηγορία της χαμηλής όχλησης”*. Στον σχετικό πίνακα όμως, ως χαμηλής όχλησης εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών νοούνται αυτές με αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύ μεγαλύτερη των 500 kW. Και το ερώτημα είναι τα συστήματα που είναι μικρότερα ή ίσα των 500 kW ως τι λογίζονται; Και γιατί αναφέρεται ως ξεχωριστή κατηγορία η “μη οχλούσες δραστηριότητες” όταν εξομοιώνεται με την κατηγορία της χαμηλής όχλησης;

Σύμφωνα με νεότερη ρύθμιση (Υπ. Απόφαση 92108/1045/Φ.15/2020), που αντιστοιχίζει τις κατηγορίες της υπ’ αριθμ. 3137/191/Φ.15/2012 κοινής υπουργικής απόφασης (Β’ 1048) σε κατηγορίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης, οι Μη Οχλούσες / Χαμηλής Όχλησης δραστηριότητες αντιστοιχούν στην Κατηγορία Β (υπάγονται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις - ΠΠΔ). Για τα φωτοβολταϊκά, στην κατηγορία Β υπάγονται τα συστήματα με ισχύ μεγαλύτερη του 1 MW και έως 10 MW καθώς και συστήματα μικρότερα του 1 MW εφόσον πληρούνται κάποιες συνθήκες (ΥΑ Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/53510/3616, ΦΕΚ 3867Β’/19.5.23).

Τα μόνα φωτοβολταϊκά που σίγουρα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ είναι αυτά που αφορούν *“εγκατάσταση σταθερών φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες όλων των κτιρίων, καθώς και σε τεχνητές και κατασκευασμένες επιφάνειες”*.

Η φράση “σταθερών φωτοβολταϊκών συστημάτων” είναι προβληματική για δυο λόγους. Πρώτον μιλάμε για “χωροταξικές” ρυθμίσεις που δεν μπορούν να παρεμβαίνουν σε λεπτομέρειες τεχνικού χαρακτήρα. Δεύτερον, διότι οι εξειδικευμένες ρυθμίσεις που ισχύουν σήμερα για τα φωτοβολταϊκά, κάνουν λόγο για “σταθερά” συστήματα επί στεγών, αλλά επιτρέπουν τη χρήση ιχνηλατών όταν το σύστημα τοποθετηθεί επί εδάφους στον ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου. Υπάρχει συνεπώς ο κίνδυνος να θεωρηθεί πως ο όρος “σταθερά” αφορά και “σε τεχνητές και κατασκευασμένες επιφάνειες”.

Προτείνουμε λοιπόν την απαλοιφή της λέξης “σταθερών”.

Επίσης αρκετές επιχειρήσεις δεν έχουν επαρκή χώρο για να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά για αυτοκατανάλωση και η μόνη τεχνική λύση είναι να τοποθετηθούν σε γειτνιάζον γήπεδο με απ’ ευθείας καλώδιο που συνδέει το φωτοβολταϊκό με τα φορτία της επιχείρησης. Κάτι τέτοιο προβλέπεται σήμερα για τα συστήματα αυτοκατανάλωσης.

Γι' αυτό προτείνουμε η διατύπωση να γίνει:
Δεν υπάγονται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης:

...

4. Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες όλων των κτιρίων, καθώς και σε τεχνητές και κατασκευασμένες επιφάνειες, όπως επίσης και σε γεινιάζοντα γήπεδα στην περίπτωση εγκατάστασης συστημάτων αυτοκατανάλωσης που συνδέονται ηλεκτρικά μέσω αποκλειστικής γραμμής διασύνδεσης, η οποία αποτελεί τμήμα της εσωτερικής ηλεκτρικής εγκατάστασης του αυτοκαταναλωτή.

Περιοχές αποκλεισμού (άρθρο 15)

Σε αντίθεση με όλες τις άλλες τεχνολογίες ΑΠΕ, όπου ως ζώνη αποκλεισμού ορίζονται οι “οικότοποι προτεραιότητας των ΕΖΔ του Δικτύου Natura 2000”, στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών η απαγόρευση είναι οριζόντια και αφορά όλες τις περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Κάτι τέτοιο έρχεται σε αντίθεση με το γράμμα και το πνεύμα της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Οδηγία για τους Οικοτόπους), και συγκεκριμένα το άρθρο 6, παρ. 3 το οποίο ορίζει ότι:

“Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου αλλά δυνάμενο να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του.

Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί προηγουμένως η δημόσια γνώμη.”

Και η παράγραφος 4 ορίζει:

“Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο ή έργο πρέπει να πραγματοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000.”

Το κρίσιμο νομικό συμπέρασμα είναι ότι η Οδηγία δεν λέει “απαγορεύονται τα φωτοβολταϊκά στις περιοχές Natura”. Λέει ότι οποιοδήποτε έργο μπορεί να εγκριθεί μόνο εφόσον η αρμόδια αρχή βεβαιωθεί ότι “δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου”.

Σε ότι αφορά την εθνική νομοθεσία, σύμφωνα με τον ν.4685/2020, οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 διακρίνονται σε **(4) κλιμακούμενες ζώνες προστασίας**, οι οποίες καθορίζουν τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης:

- **Ζώνη Απολύτου Προστασίας της Φύσης:** Αφορά εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα. Επιτρέπονται μόνο δραστηριότητες που σχετίζονται με την επιστημονική έρευνα και την προστασία της φύσης.

- **Ζώνη Προστασίας της Φύσης:** Στόχος είναι η διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, ενώ επιτρέπονται ορισμένες ήπιες ανθρώπινες δραστηριότητες.
- **Ζώνη Διαχείρισης Οικοτόπων και Ειδών:** Επιτρέπονται ανθρωπογενείς δραστηριότητες, εφόσον συνάδουν με τους στόχους διατήρησης της περιοχής.
- **Ζώνη Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων:** Επιτρέπεται η συνύπαρξη της προστασίας με ήπιες οικονομικές δραστηριότητες, όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία, ο τουρισμός και η βιώσιμη ανάπτυξη.

Στις δύο πρώτες ζώνες μέχρι σήμερα δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, ενώ στις άλλες δύο επιτρέπεται. Η λογική είναι ότι ο προστατεύεται αυστηρά ο πυρήνας της Natura, και επιπλέον τίθεται ένα μαξιλάρι ασφαλείας γύρω από αυτόν στο οποίο επίσης ισχύει η απαγόρευση και υπάρχουν δυο ακόμη ζώνες όπου σταδιακά επιτρέπονται ορισμένες χρήσεις.

Γι' αυτό άλλωστε στο Παράρτημα II της προτεινόμενης ΚΥΑ προβλέπονται αποστάσεις εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας από γειτνιάζουσες χρήσεις γης, δραστηριότητες και δίκτυα τεχνικής υποδομής, που είναι κατ' ελάχιστον 500 μ. από "ζώνες απολύτου προστασίας της φύσης, ζώνες προστασίας της φύσης και οικότοπους προτεραιότητας των ΕΖΔ του Δικτύου Natura 2000". Το Παράρτημα II αναφέρει μόνο τις δύο πρώτες ζώνες θεωρώντας πως με αυτό το επιπλέον μαξιλάρι ασφαλείας των 500 μ. μπορούν να εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά στις άλλες δύο ζώνες.

Η μερική και όχι ολική απαγόρευση εντός περιοχών Natura είναι άλλωστε ο κανόνας και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες (π.χ. Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία).

Επιπλέον, σύμφωνα με το ν.5299/2026, ο οποίος ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413: *"Η προστασία του κλίματος, μέσω της προώθησης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε., αποτελεί περιβαλλοντική και ενεργειακή προτεραιότητα υψίστης σημασίας".* Πώς ρυθμίζουμε λοιπόν με οριζόντια απαγόρευση *"μια περιβαλλοντική και ενεργειακή προτεραιότητα υψίστης σημασίας"*;

Θεωρούμε συνεπώς ότι οι πρόνοιες του ν.4685/2020, όπως ισχύει, είναι συμβατές με την κοινοτική νομοθεσία και προστατεύουν επαρκώς το περιβάλλον.

Η οριζόντια απαγόρευση φαίνεται πως ήταν μια απόφαση της τελευταίας στιγμής για καθαρά επικοινωνιακούς λόγους. Απόδειξη ότι στο άρθρο 16 παρ. 15 του σχεδίου ΚΥΑ αναγράφεται:

"15. Η μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης η οποία εκπονείται για τα έργα εντός των περιοχών NATURA θα πρέπει να συνεκτιμά και την ύπαρξη σημαντικών περιοχών για τα πουλιά (ΣΠΠ)".

Τι νόημα έχει η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, εφόσον υπάρχει πλήρης απαγόρευση εντός περιοχών Natura; Η συγκεκριμένη πρόβλεψη είναι copy paste από τα αιολικά και δεν προκύπτει η συνάφεια με τα φωτοβολταϊκά.

Το ίδιο ισχύει και για το άρθρο 25, παρ. 8 που αφορά τις μπαταρίες. Και πάλι δεν υπάρχει συνάφεια των μπαταριών με την προστασία των πουλιών.

Στις περιοχές αποκλεισμού αναφέρονται επίσης τα δάση και οι δασικές εκτάσεις (το Ειδικό Χωροταξικό του 2008 ανέφερε μόνο τα δάση, ενώ η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών επιτρεπόταν μετά από έγκριση επέμβασης σε δασικές εκτάσεις).

Ας θυμηθούμε τι θεωρεί δάσος και δασική έκταση η σχετική νομοθεσία (ν. 998/1979). Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα, σύμφωνα με τη νομοθεσία, νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά. Ως δάση και δασικές εκτάσεις νοούνται και οι οποιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις (φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, βραχώδεις εξάρσεις και γενικά ακάλυπτοι χώροι) που περικλείονται, αντιστοίχως, από δάση και δασικές εκτάσεις, καθώς και οι υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων και οι άβατοι κλιτύες αυτών.

Κανείς δεν πρότεινε ποτέ την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε δάση. Όμως η περίπτωση των δασικών εκτάσεων είναι διαφορετική, αφού για πρακτικούς λόγους τα φωτοβολταϊκά μπαίνουν και σε φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις και γενικά ακάλυπτους χώρους και αυτό κατ' εξαίρεση και μετά από τη σχετική έγκριση επέμβασης μέσω της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου (ΑΕΠΟ) που χορηγείται αποκλειστικά για την απολύτως απαραίτητη έκταση.

Σύμφωνα με την ανάλυση των αναρτημένων Δασικών Χαρτών έτους 2022, η έκταση των δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων ήταν το 2022 7.413.549,81 Ha. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, τα δάση καλύπτουν μια έκταση 2.241.160 Ha και η πλειονότητα των ημι-φυσικών εκτάσεων είναι δασικές (μεταβατικές δασώδεις-θαμνώδεις εκτάσεις, συνδυασμοί θαμνώδους και / ή ποώδους βλάστησης, εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση).

Με άλλα λόγια με τη ρύθμιση αυτή απαγορεύουμε τα φωτοβολταϊκά στο 56,3% της έκτασης της χώρας! Και δεν υπολογίζουμε καν τις υπόλοιπες περιοχές αποκλεισμού (Natura, γη υψηλής παραγωγικότητας, κλπ.).

Τέλος, στο ΑΡΘΡΟ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ να διευκρινισθεί ότι σε περίπτωση **ριζικής ανανέωσης** (σταθμού που λειτουργεί και χωροθετήθηκε βάσει του χωροταξικού του 2008), οι σχετικές άδειες τροποποιούνται βάσει διατάξεων που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του νέου χωροταξικού και ανεξαρτήτως των κατευθύνσεων χωροταξικού σχεδιασμού της προτεινόμενης ΚΥΑ.